

CERCETĂRI ARHEOMETRICE LA „ANSAMBLUL FOSTULUI CONAC LECCA MICȘUNEȘTI” (SAT MICȘUNEȘTII MARI, COM. NUCI, JUD. ILFOV)

Corina Anca SIMION^a, Daniela CRISTEA-STAN^b, Elena Alexandra ISPAS^c, Maria Loredana MARIN^d, Alexandru Răzvan PETRE^e, Oana GÂZA^f, Maria Valentina LUCA-ILIE^g, Cristian MĂNĂILESCU^h

^{a-h} Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei” Măgurele-Ilfov (IFIN-HH); e-mails: anke@nipne.ro, daniela@nipne.ro, elena_ispas_07@yahoo.com, marinmarialoredana@yahoo.com, alexpetre@nipne.ro, oana.gaza@nipne.ro, maria.ilie@nipne.ro, cristian.manailescu@nipne.ro

Keywords: radiocarbon dating, XRF analysis, mortar, wood, textile fibres

Abstract: The archaeometric assessment of chronology of the historical phases of the former Lecca Micșunești Manor complex employed a multidisciplinary approach based on minimally invasive and complementary techniques, specifically radiocarbon dating and the X-Ray Fluorescence (XRF) method. Sampling targeted the principal architectural components of the ensemble – the gate tower, the enclosure wall, and the manor house – with sample types and collection points selected in close coordination with ongoing archaeological research. The materials analysed to reconstruct the sequence of construction included mortar, bricks, wood, and textile fibres or associated pigments. Although each material type presents inherent limitations regarding contextual association and interpretive resolution, the integration of radiocarbon results with XRF data, together with historical architectural sources, inherited local traditions, and eyewitness accounts, supports the attribution of the gate tower’s construction to the mid 18th century. This timeframe also corresponds to the erection of the manor house in its current form. Subsequent modifications to both structures occurred several decades later, at the beginning of the 19th century, possibly extending until the mid-19th century, while the last major interventions recorded prior to the 21st century are linked to the agricultural collectivization policies of the early second half of the 20th century. The radiocarbon dating of mortars produced a range of possible interpretations concerning the earliest construction activities at the site. However, situating these results within their broader historical, architectural, and archaeological context extends beyond the scope of this archaeometric study.

Cuvinte-cheie: datare radiocarbon, analiză XRF, mortar, lemn, fibre textile

Rezumat: Aprecierea încadrării arheometrice în perioadele istorice ale evoluției Ansamblului fostului conac Lecca Micșunești s-a realizat printr-o abordare multidisciplinară, axată pe tehnici minim invazive și complementare: datarea radiocarbon și metoda XRF. Elementele de construcție selectate au fost principalele componente ale ansamblului: turnul de poartă, zidul de incintă și conacul, punctele de prelevare și tipul de probe fiind în conexiune cu cercetările arheologice. Materialele folosite pentru stabilirea fazelor de evoluție au fost mortarul, cărămizile, lemnul, fibrele textile și pigmentii asociați. Deși fiecare tip de material prezintă, datorită naturii sale, o serie de limitări de asociere în funcție de analizele alese, combinarea datelor radiocarbon cu metoda Fluorescenței de Raze X (XRF), precum și cu sursele istorico-arhitecturale, cu tradițiile locale moștenite și cu informațiile martorilor oculari poate reconfirma momentul construcției turnului de poartă ca fiind plasat în jurul mijlocului secolului al XVIII-lea, perioadă în care a fost ridicată și actuala formă a conacului. Câteva decade mai târziu, la începutul secolului al XIX-lea, apar o serie de modificări la ambele construcții, posibil extinse până la mijlocul secolului al XIX-lea, ultimele intervenții majore surprinse până în secolul al XXI-lea fiind asociate cu cooperativizarea agriculturii de la începutul celei de a doua jumătăți a secolului al XX-lea. Datarea mortarelor a dus la o dispersie a interpretării momentului primelor forme construite, iar punerea acestor rezultate în context istorico-arhitectural și arheologic nu face obiectul prezentului studiu arheometric.

INTRODUCERE

Metodele arheometrice folosite în studiul din acest articol sunt datarea radiocarbon și tehnica XRF (X-Ray Fluorescence). Astfel, cronologiei relative date de încadrarea crono-tipologică a diferitelor elemente ale ansamblului și a probelor reprezentative date spre analiză la IFIN-HH în urma a cercetărilor arheologice i se vor asocia rezultatele datării prin cronologia absolută și cele ale analizei compoziționale. Scopul demersului este interpretarea multidisciplinară a contextului istorico-arhitectural în care a apărut și a evoluat până în prezent Ansamblul fostului conac Lecca Micșunești.

Investigațiile de teren au furnizat o serie de materiale arheologice, fragmente de cărămizi și mortare excavate în perimetrul clădirii principale a conacului, al turnului de poartă și al ruinelor zidului de incintă. Materiale

suplimentare, lemn provenind din perimetrul turnului de poartă, de la scara interioară principală de acces la etaj în conac, precum și fibre textile dintr-o tapiserie expusă în una dintre camere au furnizat, de asemenea, date de cronologie absolută.

Analiza XRF asupra cărămizilor, prin comparație cu alte tipuri de materiale aparținând unor regiuni și epoci distincte între ele, a pus în evidență particularități specifice locului și perioadei de construcție¹, dar și diferențe mai subtile între fazele de evoluție ale ansamblului conacului, dintre care unele vor fi detaliate în această lucrare. Interpretarea diferențelor date de sursele de materii prime/rețete de fabricație, prin prisma datelor radiocarbon, va ajuta la selectarea celor mai probabile vârste radiocarbon calibrate

¹ Cristea-Stan et alii 2023, art. nr. 805.